

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Kateřiny Šimáčkové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci žalobce: **Ing. V. Š.**, zastoupeného Mgr. Davidem Marešem, Ph.D., advokátem, se sídlem Jakubská 1, Brno, proti žalovanému: **Úřad práce České republiky**, se sídlem Karlovo náměstí 1, Praha 2, proti sdělení žalovaného ze dne 11. 10. 2011, č. j. UPCR - 2011/6756 - 41, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 6. 2012, č. j. 9 Ad 24/2011 - 28,

takto:

- I. Řízení se zastavuje.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Svou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 6. 2012, č. j. 9 Ad 24/2011 - 28, kterým byla odmítnuta jeho žaloba jako nepřijatelná, neboť jí byl napaden úkon žalovaného, který není rozhodnutím. Tímto úkonem bylo sdělení (podle stěžovatele rozhodnutí) žalovaného ze dne 11. 10. 2011, č. j. UPCR - 2011/6756 - 41, potvrzující předchozí nezařazení stěžovatele do rekvalifikačního kurzu.

[2] V žalobou napadeném sdělení žalovaný uvedl, že při zabezpečování rekvalifikací pro uchazeče o zaměstnání postupuje podle § 109 odst. 1 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), podle něž se rekvalifikace uskutečňuje na základě dohody mezi žalovaným a uchazečem o zaměstnání, vyžaduje-li to jeho uplatnění na trhu práce. Na rekvalifikaci nevzniká právní nárok. Stěžovatel ostatně v roce 2011 absolvoval již dva rekvalifikační kurzy, aniž by to vedlo k jeho zaměstnání. Žalovaný stěžovatele dále informoval, že ani jeho správní praxe zpravidla neumožňuje tak časté rekvalifikace, jichž se stěžovatel domáhal. Městský soud následně ve svém odmítavém usnesení rovněž poukázal na § 109 odst. 1 zákona o zaměstnanosti a dále na § 70 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, (dále jen „s. ř. s.“), podle něž jsou ze soudního přezkumu vyloučeny úkony správního orgánu, které nejsou rozhodnutími. Městský soud pak uvedl, že rozhodnutí o nezařazení stěžovatele do rekvalifikačního kurzu není rozhodnutím o veřejných subjektivních právech a povinnostech, jak je má na mysli § 65 s. ř. s. Rekvalifikace je nástroj aktivní politiky zaměstnanosti a uskutečňuje se na základě dohody mezi Úřadem práce a účastníkem rekvalifikace. Stěžovatel nemá právní nárok na to, aby byl zařazen do rekvalifikačního kurzu. Na základě tohoto právního závěru pak městský soud stěžovatelovu žalobu odmítl.

[3] Stěžovatel ve své kasační stížnosti namítal proti napadenému usnesení městského soudu, že je toto usnesení založeno na nesprávném posouzení právní otázky a navíc nepřezkoumatelné. Stěžovatel rovněž požádal Nejvyšší správní soud o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti a o osvobození od soudních poplatků. O této žádosti rozhodl Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 4. 1. 2013, č. j. 6 Ads 133/2012 - 20, jímž návrhy stěžovatele na osvobození od soudních poplatků a na ustanovení zástupce zamítl a vyzval jej, aby ve stanovené lhůtě uhradil soudní poplatek a předložil plnou moc advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti. Stěžovatel byl také poučen o důsledcích nevyhovění této výzvě.

[4] Nejvyšší správní soud zamítl žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků s odůvodněním, že nesplňuje jednu ze zákonných podmínek pro přiznání osvobození od soudních poplatků. Pro přiznání osvobození od soudních poplatků je totiž nezbytné naplnit dvě zákonné podmínky, stanovené v § 36 odst. 3 s. ř. s., přičemž je třeba, aby se soud nejprve zabýval otázkou zjevné neúspěšnosti návrhu, a až poté jsou případně zkoumány majetkové poměry žadatele o osvobození; opačný postup by byl v rozporu se smyslem uvedeného ustanovení. Pojem „*zjevně neúspěšný návrh*“ zákon sám blíže neupřesňuje, avšak z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že se jedná o takový návrh, jehož neúspěšnost je bez jakýchkoli pochyb zcela jednoznačná a okamžitě zjištělná, nesporná, a to bez nutnosti provádět dokazování (srov. například rozsudky zdejšího soudu ze dne 24. 3. 2003, č. j. 4 Ads 19/2005 - 105, publ. pod č. 909/2006 Sb. NSS, či ze dne 19. 12. 2007, č. j. 7 Afs 102/2007 - 72, všechna rozhodnutí zdejšího soudu citovaná v tomto usnesení jsou dostupná také na www.nssoud.cz). Uvedené podmínky mohou být splněny i tehdy, pokud kasační stížnost směřuje proti rozhodnutí krajského soudu o odmítnutí žaloby z důvodu kompetenční vyluky podle § 70 odst. a) s. ř. s., tedy z důvodu, že žalobou napadený úkon správního orgánu není rozhodnutím.

[5] Nejvyšší správní soud přitom shledal, že právě to je případ stěžovatele, tedy že jeho kasační stížnost představuje zjevně neúspěšný návrh ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s. Stěžovatel se totiž v řízení před městským soudem domáhal přezkoumání sdělení žalovaného k odvolání stěžovatele proti oznámení o nezařazení do rekvalifikačního kurzu, přičemž toto sdělení považoval za rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s. Podle Nejvyššího správního soudu je podmínkou rekvalifikace podle zákona o zaměstnanosti uzavření dohody jako veřejnoprávní smlouvy, a proto nedochází k vydání správního rozhodnutí (to je právě veřejnoprávní smlouvou fakticky nahrazeno). Přitom ani samotný akt správního orgánu v podobě uzavření, respektive neuzavření dané dohody nelze – již díky jeho smluvní, tedy konsenzuální povaze – považovat za správní rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s. Takové stanovisko ostatně vyplývá i z odborné literatury (srov. Hendrych, D. a kol., *Správní právo*, 7. vydání, Praha: C. H. Beck, 2009, s. 263 a násl.). Nadto je zapotřebí připomenout, že na rekvalifikaci není právní nárok, což vyplývá ze skutečnosti, že rekvalifikace podle § 109 zákona o zaměstnanosti se může uskutečnit jedině na základě dohody mezi uchazečem či zájemcem o zaměstnání a Úřadem práce, tj. na základě vzájemného a úplného konsenzu stran dohody, a to pokud to vyžaduje uplatnění dané osoby (uchazeče či zájemce o zaměstnání) na trhu práce. I tento fakt tak vedl Nejvyšší správní soud k závěru, že akt neuzavření dohody nelze považovat za rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s., neboť jím nedochází k založení, změně, zrušení či závaznému určení práv ani povinností stěžovatele, jakož ani k jinému autoritativnímu a pravomocnému zásahu do právní sféry stěžovatele (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. 1 Afs 147/2005 - 107, publ. pod č. 923/2006 Sb. NSS, a tam citovaná další judikatura). Není zasaženo stěžovatelovo právo na zaměstnání, jelikož se i nadále může ucházet o jakékoli zaměstnání podle svého uvážení; a stěžovateli ani není zamezen přístup k jakékoli rekvalifikaci do budoucna, neboť samozřejmě dále může Úřadu práce nabízet uzavření dohody o rekvalifikaci podle § 109 zákona

o zaměstnanosti, a dokonce Úřad práce sám ve své odpovědi, na níž stěžovatel reagoval odvoláním, uvedl jako možné zařazení stěžovatele do rekvalifikačního kurzu – obchodní zástupce (na rozdíl od rekvalifikačních kurzů, o zařazení do nichž stěžovatel sám žádal).

[6] Nejvyšší správní soud tak neměl pochybnosti, že stěžovatel u městského soudu napadl úkon žalovaného, který není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., a proto je vyloučen ze soudního přezkumu. Z toho důvodu zdejší soud shledal stěžovatelovu kasační stížnost, směřující proti odmítavému rozhodnutí městského soudu, „*zjevně neúspěšným návrhem*“, tak jak byl vymezen výše. Proto Nejvyšší správní soud podle § 36 odst. 3 s. ř. s. stěžovateli osvobození od soudních poplatků nepřiznal, a to aniž by zjišťoval skutečnosti týkající se majetkových poměrů stěžovatele. Zároveň zdejší soud, jak již bylo shora uvedeno, stěžovatele vyzval k zaplacení soudního poplatku za podání kasační stížnosti a k prokázání splnění podmínky povinného zastoupení podle § 105 odst. 2 s. ř. s. ve stanovené lhůtě.

[7] Stěžovatel následně doručil Nejvyššímu správnímu soudu žádost o přerušení řízení o kasační stížnosti a prodloužení soudem stanovených lhůt k zaplacení soudního poplatku a k předložení plné moci k zastupování v řízení o kasační stížnosti. Stěžovatel uvedl, že požádal o ustanovení advokáta pro toto řízení Českou advokátní komoru. Nejvyšší správní soud tedy vyčkal výsledku postupu České advokátní komory ohledně stěžovatelovy žádosti.

[8] Stěžovatel poté prostřednictvím svého zástupce, advokáta Mgr. Davida Mareše, Ph.D., doložil soudem požadovanou plnou moc a sdělil soudu své výhrady k výše citovanému usnesení o zamítnutí přiznání osvobození od soudních poplatků. Uvedl, že nemá dostatek finančních prostředků. Stěžovatel dále vytkl Nejvyššímu správnímu soudu, že došlo k zamítnutí návrhu na osvobození od soudního poplatku, aniž by bylo postaveno zcela najisto, že kasační stížnost je zjevně neúspěšná, neboť nedošlo k projednání věci.

[9] K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že jeho cílem rozhodně není zbavit stěžovatele přístupu k soudu, ostatně v několika jiných věcech, v nichž nyní projednává či dříve projednával kasační stížnosti stěžovatele, stěžovateli osvobození od soudních poplatků přiznal, případně mu ustanovil na náklady státu zástupce (řízení vedená pod sp. zn. 3 Ads 122/2011, sp. zn. 4 Ads 110/2012, sp. zn. 4 Ads 126/2012). Ovšem předmětem sdělení žalovaného napadeného žalobou, a tedy posuzovaného v aktuálním soudním řízení, je pouze oznámení toho, že žalovaný neuzavře se stěžovatelem smlouvu o dalším rekvalifikačním kurzu pro pozice stěžovatelem požadované. Rekvalifikační kurzy však nejsou poskytovány v rámci uspokojení práva na vzdělání, ale jako opatření státní politiky zaměstnanosti. Rekvalifikační kurz také není plněním ze strany státu, které by bylo nárokové. Nejvyššímu správnímu soudu je na první pohled patrné, že se v posuzovaném případě jedná o sdělení, které v žádném případě nemá charakteristiky soudně přezkoumatelného rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s. S podrobnější argumentací, proč napadené sdělení nemá charakter soudně přezkoumatelného rozhodnutí, byl stěžovatel seznámen již ve výše citovaném usnesení č. j. 6 Ads 133/2012 - 20.

[10] Nejvyšší správní soud dokonce zvažoval, zda by se ze strany žalovaného nemohlo jednat o nezákonný zásah do práv stěžovatele např. arbitrárním přístupem. Stěžovatel však od žalovaného získal v průběhu jednoho roku již dva rekvalifikační kurzy (základy podnikání, tvorba www stránek) a byl mu za žalovaným uvedených podmínek nabídnut další rekvalifikační kurz (obchodní zástupce), který více odpovídá potřebám trhu práce. Nejvyšší správní soud tedy nepovažoval za nutné, aby stěžovatele poučoval o možné změně žalobního petitu či vyzýval k doplnění argumentace ke kasační stížnosti.

[11] Přes argumentaci stěžovatele i přes řadu procesních kroků, které stěžovatel v tomto řízení učinil, tedy Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo než konstatovat, že sdělení žalovaného o tom, že nezařadil stěžovatele do rekvalifikačního kurzu, není soudně přezkoumatelným správním rozhodnutím. Proto by bylo zbytečné stěžovateli poskytnout osvobození od soudních poplatků, neboť by jeho kasační stížnosti (stejně jako žaloba) byla zjevně neúspěšná.

[12] Podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. Podle § 47 písm. c) s. ř. s. soud řízení usnesením zastaví, stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon.

[13] Stěžovatel byl k úhradě soudního poplatku ve lhůtě 15 dnů vyzván výše citovaným usnesením, které mu bylo doručeno dne 31. 1. 2013 a v němž byl rovněž poučen o následcích nesplnění své poplatkové povinnosti. Následně ke stěžovatelově žádosti byla stanovená lhůta prodloužena do 15. 3. 2013. Do dne vydání tohoto rozhodnutí však soudní poplatek za kasační stížnost zaplacen nebyl. Nejvyššímu správnímu soudu proto nezbylo než řízení před ním vedené zastavit v souladu s § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s., aniž by se předtím mohl zabývat meritem věci.

[14] O nákladech řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 3 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. dubna 2013

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu